

## OULUN NMKY:N YMPÄRISTÖOHJELMA

Oulun NMKY ry järjestää harrastustoimintaa ja tekee matalan kynnyksen nuorisotyötä pääasiassa Oulun kaupunkialueella. Toimintamuotoja ovat koripallo, liikunta ja urheilu, esports, partio, musiikki ja kohtaava nuorisotyö. Toiminnassa on säännöllisesti mukana noin 1200 harrastajaa/asiakasta. Vapaaehtoisia, luottamusjohtoa ja työntekijöitä on noin 190, joista noin 10 työskentelee yhdistyksen toimistolla. Toimintaa on Raatin nuorisotalossa, Oulun kaupungin ja muiden yhteisöjen omistamissa liikuntatiloissa Oulussa sekä yhdistyksen omassa leirikeskuksessa Rokualla ja partiolippukunnan kämpässä Pilpajärvellä. Yhdistys hankkii varoja muun muassa osakehuoneistoja ja omistamiensa kiinteistöjen tiloja vuokraamalla.

NMKY-liikkeen tarkoituksena on tukea nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Nuorten kokemukset omasta tulevaisuudestaan ja sen toiveikkuudesta vaikuttavat vahvasti heidän hyvinvointiinsa. NMKY:n perustamisasiakirjoissa ja yhteisesti hyväksytyissä julkilausumissa on maininnat ympäristön ja luonnon säilyttämisen merkityksestä. NMKY:n Maailmanliiton 1998 hyväksymässä Challenge 21 -julkilausumassa on todettu ilmastokysymyksiin vastaamisen tärkeys. Jokaista jäsenyhdistystä kehoitetaan puolustamaan luomakuntaa kaikelta, mikä vaarantaa sitä, sekä säilyttämään luonnonvaramme tuleville sukupolville.

Ympäristöohjelman luomisesta tekee ajankohtaisen NMKY:n Maailmanliiton Vision 2030, joka on yhtenäinen kehys koko NMKY-liikkeelle. Kestävä planeetta on nostettu yhdeksi koko NMKY:n toiminnan painopisteistä. Sen mukaan NMKY sitoutuu olemaan kokonaisuudessaan vihreämpi liike, sekä aktiivinen nuorten äänen esiin tuomisessa, ilmasto-oikeudenmukaisuudessa ja nuorten johtamien kestävän kehityksen ratkaisujen edistämässä kaikkialla maailmassa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö määrittelee järjestöjen ympäristövastuun seuraavasti: järjestö tunnistaa ja arvioi toimintansa ympäristövaikutukset esimerkiksi kilpailutoiminnan, tapahtumien, liikuntapaikkojen, matkojen ja hankintojen osalta. Järjestön toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa vähennetään toiminnan kielteisiä ympäristövaikutuksia ja edistetään ympäristökestävyyttä. Järjestö vaikuttaa kestävästi myös rakenteiden, viestinnän ja koulutuksen avulla.

Olympiakomitean vastuullisuusohjelmassa todetaan, että seuratoiminnassa on otettava huomioon ympäristövastuu ja mahdollisuuksien mukaan vaikutettava ympäristökuormituksen vähentämiseen. Tapahtumien ympäristönäkökulmien huomioiminen ja harrastusmatkojen kulkutapojen kehittäminen ovat urheilun ja liikunnan keskeisiä ympäristöhaasteita.

Partion kasvatustoiminta tukee jo lähtökohtaisesti kestävän kehityksen periaatteiden mukaan toimimista. Toteuttamalla partio-ohjelmaa ryhmässä lapsi ja nuori oppii paljon ympäristön ja kestävän kehityksen teemoista.

## OULUN NMKY:N YMPÄRISTÖOHJELMAN TEEMAT JA TAVOITTEET

### **Ympäristökasvatus yhdistyksen toiminnoissa**

Tavoite: Tehdään yhdistyksen harrastus- ja nuorisotyön toiminnoissa ympäristökasvatusta kestävän elämäntavan edistämiseksi sekä ympäristöherkkyyden, -tuntemuksen ja -myönteisyyden lisäämiseksi

Liikkuminen: Suositetaan joukkoliikennettä (busseja, junia ja yms.) tapahtumamatkoihin esimerkiksi pelireissut, turnaukset ja muut työmatkat. Harrastuspaikoille kulkiessa suositellaan yhteiskyytejä harrastajille, sekä valmentajille ja sään salliessa pyöräilyä/kävelyä.

Välineet, asut ja varusteet: Hankitaan välineet, asut ja varusteet vastuullisista lähteistä, taloudellinen vastuullisuus huomioiden. Kilpailutetaan hankinnat siten, että ne ovat mahdollisimman hyviä hintalaatusuhteeltaan. Suositaan paperitonta toimintaa, sekä käytetään mahdollisimman paljon kierrätettäviä materiaaleja.

Ruoka, roskat ja tapahtumat: Kierrätetään harjoituksissa ja tapahtumissa roskat oikein. Ei roskata. Aktiivisesti vähennetään syntyvää jätemäärää. Hankitaan ruuat/tarjottavat tapahtumiin ja tilaisuuksiin luotettavista ja vastuullisista lähteistä.

Globaalikasvatus: Vahvistetaan työntekijöiden ja vapaaehtoisten tietoja, taitoa ja tahtoa rakentaa globaalisti oikeudenmukaista ja kestävästä maailmaa ja sitä kautta heidän taitojaan viedä nämä teemat nuorten kanssa työskentelyyn. Kasvatetaan tietoisuutta kestävästä kehityksestä koko organisaatiossa. Sitoudutaan vähentämään eriarvoisuutta koko organisaatiossa ja kaikessa toiminnassamme.

### **Työskentelykäytännöt ja toimisto**

Tavoite: Minimoidaan ympäristövaikutukset ja päästöt

Toimistolla on käytössä energiatehokkaat käytännöt: valoja ja sähköjä sammutetaan aina kun mahdollista. Tulevaisuudessa tavoitteena täysin paperiton organisaatio, sähköisiä tiedostoja sekä sähköistä hallintoa suositaan ja kehitetään. Tulostusta vältetään aina kun mahdollista.

Kannustetaan työntekijöitä sekä vapaaehtoisia suosimaan vähiten saastuttavaa matkustustapaa, pyöräilyä, julkista liikennettä ja kimpakyytejä. Lentomatkoja tehdään vain silloin, kun ne on todettu välttämättömiksi toiminnan kannalta. Etätyö ja työn hybridimuodot mahdollistavat työmatkoihin liittyvien päästöjen vähentämistä. Toimistolla jätteet kierrätetään ja jätteiden määrää vähennetään. Huomioidaan taloudellinen vastuu, ihmisoikeudet, työtyytyväisyys ja -turvallisuus.

### **Kiinteistöt**

Tavoite: kiinteistöjen ylläpito ja kehittäminen tehdään kestävästi, taloudellisesti ja vastuullisesti, ottaen huomioon toimenpiteiden tuottama arvo, turvallisuus, toiminnallisuus sekä terveellinen työ- ja asuinympäristö. Keinoina energiatehokkuus, sähkön ja veden kulutuksen vähentäminen sekä harkittu ja taloudellisesti vastuullinen kiinteistökehittäminen.

## **MONITOROINTI JA PÄIVITTÄMINEN**

Ympäristöohjelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja kaikille teemoille on asetettu tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut oheisen matriisin 1. mukaisesti (seuraava sivu). Kaikilla työntekijöillä on velvollisuus edistää ympäristöohjelman toimenpidekokonaisuutta. Esimiehen vastuulla on varmistaa, että toimenpiteet on viety käytännön työhön. Ympäristöohjelma on tehty kolmivuotiseksi vuosille 2024–2026 ja sitä päivitetään tarvittaessa.

Matriisi 1. Toimenpidesuunnitelma

Teema	Tavoite / toimenpiteet	Aikataulu	Vastuuhenkilöt	Arviointi ja seuranta
Ympäristökasvatus	Viestitään harrastajille liikkumisväline-suosituksista	Jatkuvasti	Harrastustoiminnan vastuuhenkilöt, työntekijät, ohjaajat, valmentajat jne.	Säännölliset palautekeskustelut yhdistyksen eri tasoilla (esim. 1:1 ja toimintokohtaiset)
Ympäristökasvatus	Hankinnat tehdään vastuullisesti	Aina	Toiminnanjohtaja	Jokaisen hankinnan kohdalla
Ympäristökasvatus	Roskien kierrätyksen ohjeistus, jätemäärän vähentäminen	Aina harjoituksissa, kokouksissa ja tapahtumissa	Harrastustoiminnan vastuuhenkilöt, työntekijät, ohjaajat, valmentajat jne.	Säännölliset palautekeskustelut yhdistyksen eri tasoilla (esim. 1:1 ja toimintokohtaiset)
Ympäristökasvatus	Toteutetaan globaalikasvatusta	Yhdistyksen globaalikasvatus-suunnitelman mukaisesti	Toiminnanjohtaja	GK-hankkeen oma arviointi ja seuranta
Työskentelykäytännöt ja toimisto	Energian säästämiseksi sammutetaan sähköt ja valot	Jatkuvasti	Kaikki työntekijät ja toimistolla asioivat	Sähkökulutuksen seuranta
Työskentelykäytännöt ja toimisto	Paperittomuus, vältetään tulostamista, suositetaan sähköisten tiedostojen jakamista	Jatkuvasti	Kaikki työntekijät ja toimistolla asioivat	Paperin kulutuksen seuranta
Työskentelykäytännöt ja toimisto	Vähän saastuttavat matkustustavat	Jatkuvasti	Kaikki työntekijät	Vuosittainen arviointi
Työskentelykäytännöt ja toimisto	Etä- ja hybridityö	Jatkuvasti	Kaikki työntekijät	Vuosittainen arviointi esim. 1:1
Työskentelykäytännöt ja toimisto	Jätteiden kierrätys ja vähentäminen	Jatkuvasti	Kaikki työntekijät ja toimistolla asioivat	Jatkuva seuranta
Kiinteistöt	Energiätehokkuus, sähkön ja veden kulutuksen vähentäminen	Jatkuvasti	Kiinteistöjen käyttäjät, omistaja	Sähkön ja veden kulutusten seuranta
Kiinteistöt	Terveellinen työ- tai asuinympäristö	Jatkuvasti	Kiinteistöjen käyttäjät ja omistaja	Kiinteistöjen toiminnan vuosiraportointi
Kiinteistöt	Harkittu ja taloudellisesti vastuullinen kiinteistökehittäminen	Vuosisuunnittelu	Kiinteistöjen käyttäjät ja omistaja	Kiinteistöjen toiminnan ja talouden vuosiraportointi